

Hönderjylland

En Nordflesviger død i Californien 3. Sept. Maaned afgik Christen Christensen, født paa Mars, ved Lyden i en Alder af 85 Aar.

Christensen og hans Gustru ankom til Californien i 1859 og rejste atter hjem til Nordflesvig i 1863, men begrundet paa Krigens Udbrud 1864 vendte han atter tilbage til Californien, købte en Farm i Nærheden af Petaluma, hvor de boede henved 25 Aar.

Jor henved 18 Aar siden kom de til San Francisco og har siden boet hos deres Næve, Dr. Hans Naam i Steiner Gade.

Harde Christensen levet til den 15. December i Aar, kunde han og hans Gustru have fejret deres 60-aarige Broluvsfest. Fru Christensen, som endnu er nogenlunde rask, er i sit 86. Aar og født i Østarp.

Dr. og Fru Christensen har i tidligere Dage, da Udvandringen hjemme fra var saa stærk, været mangan en Landsmand og Landsmandinde til Hjælp, og deres Hjem stod stedse aabent for nye ankomne, saa deres Barmhjertighed mellem Danferrer var stor, hvilket ogsaa det store Følge udviste, der ledsagede ham til hans sidste Hvilested paa Petaluma Kirkegaard, deres tidligere Hjem.

Abenraa. — Et mærkeligt Tilfælde hendte den 30. Sept. en ældre Mand fra Vodum, mens han opholdt sig i Abenraa. Han stod og talte med en Bekendt, og da han vilde til at gaa, var han ikke i Stand til at slutte Venene. Naal og velfernøjet havde han til Fods forfækt Hjemmet, nu maatte han føres hjem.

Helsted. — Tre Døgn (N. N.) En Aarl. tjeneinde hos F. Schmidt i Traasbøl, havde efterhaanden tjaalet forskellige Ting, blandt andet et Par Strømper fra Andepigen. Da Schmidt betjente ham det, blev han rasende, hvorfor Schmidt hentede Gendarmen i Helsted. Da han saa Gendarmen, flygtede han i vild Fart over Markene, men blev inden Aften indhentet og bragt i Fængsel. Karlen, der er en Døfter, skal nu ind til Soldat. Han har før forjet sig.

En Vige hos Peter Søj i Traasbøl tjaalet for nogen Tid siden omkring 20 Mark i Eggenge hos Knudsen i Tumbøl, mens han et Dieblisk fjernede sig. Skant Vigen har bekendt og leveret Pengene tilbage, blev hun i Tirsdags afhentet og bragt til Skovfogedgaard. Vigen er kun 17 Aar gammel.

En rejssende Gaandværkshjælp var forleden inde hos Hans Jørgen i Svejrup, hvor han fik noget at drikke. Han gik saa ud og satte sig lidt paa Benken uden for Binduerne. Der har han saa set Vælgelighed til at stjæle Jørgens Frakke, som han iførte sig og tog sin gamle udenpaa. Derefter var han fræk nok til igen at gaa ind og bede om noget; men det skulde han dog ikke have gjort, for nu saa Vigen den ny Frakke, der stak uden for den gamle. Hun løb saa ud efter Maler Salomonson, der tilfældig var til Stede, og ved hans Hjælp maatte saa Lyden afføre sig den stjaalne Frakke.

Nastrup. — Ejendomsandel. P. Thors i Over Nastrup har magerkøbt sin Ejendom med 3er Knudsen 7 Lønder Nord af sin egen Ejendom og faar Stamparellen af Knudsen; han giver 22,000 Mk. i Bytte.

Murmeier Chr. Groth har købt Stamparellen af P. Thors's Ejendom og giver derfor 11,500 Mk. samt sit Hus.

Marsund. — En Kæretur med Forhindringer. Da et Selskab fra Fløvt forleden Dag havde været paa en Kæretur hertil, og om Aftenen skulde have festen forbandt for at tiltræde Hjemturen blev festen udførelses og satte af Sted hjemad uden Vognen. Der var nu intet andet for Selskabet at gøre, end at det selv maatte trække Vognen den temmelig lange Vej hjem.

Hjertefærd. De herværende Hjertefærd havde i længere Tid bemær-

ket, at der havde været nogen ved deres Varn om Matten, og Janglien var for det meste ret ubetydelig. Forleden Nat lagde et Par Hjertefærd sig paa Lur for om muligt at opdage, hvor Hjertefærd blev af. Og ganske rigtig kom der ogsaa fire Personer for at hente Hjertefærd. Lydene er kendte. Sagen er, efter hvad der meddeles, anmeldt til Politiet.

Kingenæs. — Lynnedslag. (Sund.) Den 27. Sept. om Eftermiddagen drog et temmelig heftigt Tordenvejr hen over Egnen. Lynet slog ned flere Steder. Et Lyn ramte et Træ, der staa umiddelbart op til et Aftagsthus i Rønshoved, tilhørende Gaardejer F. Veinjan. Det tændte ikke, men voldte en Del Vælgeligheder; to Mure i en lille Ladebygning væltede, en Dør blev slaaet ind i Huset og fuldstændig knust; en anden Dør blev ligeledes knust; og hver eneste Binduesrudd i denne Side af Huset splintredes. Huset er bebodt af en Familie; men den var heldigvis bortrejst, da Nedslaget fæte.

Hensborg. — Et Varn kvast. (H. N.) Et lille eet Aars gammelt Varn af en Sømandsente Rasmussen i Abenraagade er den 29. Sept. om Morgenen blevet kvast i Sengen. Mykken fæte ved, at Moderen er Hjelplig havde overladt Barnet til sig selv, medens hun gik ned i Vaskeluget, og da hun atter kom tilbage til Vælgeligheden, fandtes Barnet død, idet den lille havde faaet en Del af Sengen over hovedet og derved havde kvast sig selv.

Gram. — Stor Betalingsstandsning. For nogle Dage siden vakte det stor Opsigt, at Købmand Petersen her i Gram havde standset sine Betalinger. Sidste Lørdag (26. Sept.) var et stort Antal Kreditorer forsamlede for at drøfte Spørgsmaalet. „Hensborg Avis“ ophjæps, at efter den foreløbige Opførelse udgør Passiverne 399,540 Mark og Aktiverne 195,152. Underbalancen er altsaa 204,388 Mark. Cykkelageret i Gram er alene ansat til 37,300 Mark og et Rager i Kolding til 12,300 Mark medens forskellige Skyldnere i Kolding er anslaaede til 25,200 Mark.

Foruden sin Detailforretning her i Østarp drev Petersen en omfattende Engrosforretning med Cykler i Danmark.

Banker i Ribe og Haderslev er interesserede i Betalingsstandsningen; en Bank skal være interesseret med 129,000 Mk., en anden med 102,000 Mk.

Det har vakt en Del Forundring, at disse Banker har ydet Firmaet saa udtraakt Kredit.

Syg Heit. Forleden Eftermiddag ved 5-Tiden, da Gaardejer Navns Karl fra Vandling kom kørende ind ad Østen med Korn, blev den ene Hest pludselig syg. Karlen havde nok set, da han førte paa Plodden, at den hevde, men han troede, at det var Køllet, den led af. Han fik Køllet aflæsjet og skulde videre op ad Østen; men da han kom i Apotekergade, kunde Hesten ikke mere. I en Fart fik man den fraspændt og førte over paa Plodden ved Truue Kirke, hvor den imidlertid faldt om. Der blev straks sendt Bud efter en Dyrlæge, og det viste sig nu, at der var en Knykkelammelse, som havde ramt Hesten. Den blev derpaa paa en lav Kullevogn kørt ned i Gæstgiver P. Navns Stald i Nørregade, hvor den endnu henligger i lidende Tilstand.

Et stort Opslag, især af Østarp, fulgte med, da Hesten blev bragt bort.

Græsten Omegn. — Efter et Lynnedslag. (Dobyst.) Under et Tordenvejr den 27. Sept., var Skomager Clausen fra Kingenæs ude i sin Kave for at styde en Søne. Kludelig kom der et Lyn og et Strald, og Clausen mærkede, som om han fik et Stød i den ene Arm, længs ned ad Siden og paa den ene Side af hovedet. Begge hans Østre maatte hjælpe ham ind, og han lagdes paa Sofaen, hvorpaa han efter en Times Tid kunde begynde at gaa igen. Men Smertene beholdt han dog længe efter.

Hoptrup Sogn. — Dansk Religionsundervisning. Pastor Tonne-nsen befandt sig forleden for en Prædikestolen, at han fortsatte med den

danske Religionsundervisning i Missionshuset for Østarp her fra Sognet, hvilken Undervisning blev afbrudt paa Grund af Præstens Sygdom.

Rejerat

fra „Den forenede danske ev.-luth. Kirke“'s femte Søndagskolemøde, afholdt i Gnaus Kirke, Racine, Wis., fra 3.—6. Sept.

(Fortsat.)

Anden Del af Emnet. „Hvorledes lader det sig bedst gøre at vække Forældrenes Sans for Samarbejde med Søndagskolen, — med særligt Henblik paa Ryddeligheden af, at vore Østarp bliver bevarede i den ev.-luth. Kirkes rene Lære?“

Følge Ordlyden af denne sidste Del af vort Spørgsmaal eller Emne, kan det altsaa lade sig gøre at vække Forældrenes Sans for Samarbejde med Søndagskolen i nogen Maade, naar vi kun benytter de rette Midler paa de rette Maader og til rette Tid. Derom er der vist ingen Tvivl, at et saadant Arbejde udført som ovenfor bemærket vil bære Frugt.

At det er et saare nødvendigt Arbejde kan vi vist alle blive enige om; thi træffer Søndagskolen den ene Vej og Forældrene den anden, vil det blive en haard Kamp at bevare de jmaa hos Kristus og i Kristens, et Arbejde, som kun Kirken selv ved sin Naad kan udføre gennem Dødet; men dertil bruger han Menneffer, til dette Arbejde vil han bruge dig og mig, som arbejder i Søndagskolen.

Idet man har tilføjet denne Del af Spørgsmaalet, antager jeg man har læst høft Blifft rettet mod de Hjem og de Forældre, som ihvorvel de jender deres Vorn, dog er midst talt ligegyldige for Søndagskole-Arbejdet i Almindelighed og ikke har nogen særlig Forkærlighed for den lutheriske Kirke i særdeleshed, og jaaledes ikke kunde være nogen Støtte for Søndagskole-Arbejdet og Vornens Bevarelse herved for Kirken eller Herren.

Jørend vi nu gaa over til at tale om det vækkende Arbejde med det store herlige Maal for Øje, lad os saa spørge: Hvem skal udføre det? Svaret maa blive: Det skal Søndagskolen og Søndagskolen's Venner; men Søndagskolen bestaar af, som et Navn, af Vorn og Lærere. I dette vækkende Arbejde maa begge Parter være med.

I.

En ren kristelig og lutherisk Søndagskole.

Det første vi da vil mærke os er, at vi bestræber os paa at have Søndagskolen rent lutherisk, og dette opnaar vi ved at holde dem i Overensstemmelse med Guds Ord, jaaledes som vi alt har antydet i første Part af Emnet; men ved Siden deraf holde dem fri for jesteriske og fremmede Bestanddele baade med Hensyn til Ordningen og Undervisningen. Kan vi ikke dette, og gør vi ikke dette, hvorledes kan vi da jende at vække Sans for det, vi ikke selv bryder os om at beholde og bevare rent i al sin Ryddelighed og ubeskaaret i alle Enkeltheder

II.

Hævdelse af den luth. Kirkes Fortrin.

Dette skal vi ikke særlig gøre ved at slaa os til Middere paa de andre Kirkefællesskaber eller ved at ringeagte dem; thi ingen bliver fuldkommen ved at paapege og fende de andres Ufuldstommenheder og Mangler. Nej, dette skal bestaa i et mere positivt Arbejde.

1. Igennem hver Times Undervisning i Guds Ord indprente Vornene det, jaaledes siger Guds Ord i 1. Ks. om Daaben, men derefter tale med dem og vise dem, jaaledes siger ogsaa den lutheriske Kirke. Denne Kirke bygger ikke paa Luther, bygger ikke paa Traditioner, Overleveringer, men udelukkende paa Guds Ord, og derfor er det den sande Kirke.

2. Denne Kirke tilhører vi, den Kirke tilhører Vornene ved Daaben. At vi kaldes Lutheranere, er ikke, fordi vi tror paa Luther, men for-

di den Kirkeafdeling, som bærer hans Navn, bygger paa Guds uafjælgelige og ufejlbare Ord. Vi skal ikke være bange for at vise dem og fortælle dem, at den luth. Kirke er den sande Kirke; men indprente dem det dyrebare i at være en lutherisk Kristian, at være en Lutheraner.

Her har vi vist godt af at lære af og lægge Mærke til den katolske Kirke. Spørg et Vorn, som tilhører den katolske Kirke, hvad det er, og du skal faa det Svar: Jeg er en katolik. Derjom vi tror paa vor lutheriske Kirkes Fortrin og Sandhed, hvorfor skulde vi saa ikke søge at bibringe Vornene den samme Tro og Særlighed? Hvorfor er katolikkerne saa stærke? Hvorfor naar Sæfkerne saa at sige ingen Medlemmer fra denne Kirke? Du vil maatte sære, fordi de er under Kirkeaaet. Nu vel, men naar vi nu tror, at vor Kirke er den sande, fordi den er bygget paa Guds Ord, og ikke paa Præstevælde og Pave-magt, skulde vi saa ikke hevde denne Kirke. Hvor kan vi tænke paa at bevare den Sægt, vi har, derjom vi ikke kan vise, at vi har det bedste, at vi tror paa, det at vi elsker det, at vi vil sætte Livet ind for denne Kirkes Sag.

3. Vi maa først og fremmest hevde vort lutheriske Navn og Kirke. Vi er Lutheranere, vi er lutheriske Kristiane og vil vedblive at være lutheriske Kristiane.

III.

Hvad opnaaes da derved til Bevarelse for Vornene?

1. At indprente Vornene Agtelse for den Kirke, de tilhører. De vil vide, hvad for en Kirke de tilhører, og taler derom. Sag Mærke til de jmaa, hvor de kan tale om „min jundagskole, min teacher,“ men vi skal i det, det skulde var. min lutheriske Søndagskole. Hævd vi dette, at det er vor, saa vil Vornene følge efter, og dette kan vi være saa meget des flere paa, som vi har Herrens Forjættelse med os frem for nogen anden Kirke paa Jorden. De vil gennem vor Undervisning om og Særlighed til denne Kirke selv saa Særlighed til denne Kirke, og den og leve for den, som kun et Vorn kan leve og bede: thi det Vornet først kommer til et elfte vil det ogsaa ofre noget for, arbejde noget for. Vi har vel nok de fleste af os lagt Mærke til, at, er der et Menneffe, der er inde for en Sag, afser en Sag og fatter sit Liv ind derpaa, det Menneffe opnaar ogsaa at saa andre varme for og til at elfte og arbejde for samme Sag. Historien har mange Eksempler herpaa; men derved kommer vi tilbage til os selv som Lærere med Spørgsmaalet: Elffer vi selv vor lutheriske Kirke? og arbejder vi for den? Hvis ikke, hvor kan vi da vente, at Vornene skal, der jo gerne tager os som Forbilleder.

2. Foruden dette at Vornenes gennem vor Undervisning faar Særlighed til den luth. Kirke, saa vil de paavirke Forældrene. Vi ved at det, et Vorn er optaget af, vil det tale om og søge at saa andre til at se i samme Vns. Hvis vi sætter af vor Kraft ind paa, og trygler Herren om, at vi maa være tro i at undervise disse Vorn om og oplære dem i Guds Ord og vor Kirkes Lære ved den Sælligaands Naade, saa vil disse Vorn ikke kunne lade være at tale om deres Søndagskole hjemm. Om der ikke fter Mirakler, eller det kommer med Ræmpeskrift, saa har vi dog fra det praktiske Liv Eksempler nok paa, at Vorn ved deres enfoldige og ukunstlede Vidnesbyrd om deres Søndagskole, og hvad de der har hørt, her været Medfæder i Herrens Naad til at bringe Forældrene til at blot Samarbejde med, men end og til Arbejde i Søndagskolen.

3. Endnu en Ting eller et Resultat opnaaet ved at kunne opdrage Vornene til at elfte deres Søndagskole og Kirke. Vi kan udtrykke det i det gamle Ordsprog: „Hvad man i Ungdommen nemmer, man ikke Alderdommen glemmer“; men stærkere og mere forjættelsesrig har vi det i Salomons Ordsprog 22, 6. „Oplær den unge efter hans Vns Bestaaenhed; endog naar han bliver gammel, skal han ikke vige der-

Friske, glade Børn
og voksne Folk finder man i de Hjem, hvor
Dr. Peter's
Kuriko

benyttes som Husmiddel. Den driver de urene Stoffer ud af Systemet og danner nyt, kraftigt, rødt Blod og stærkt Ben og Muskler. Den er tillavet af ægte hvidbælgende Bønner og Irter og egner sig i særdeleshed for Børn og unge Folk. I Brug i over et Hundrede Aar, er den et længere og mere sikkert Experiment. Ulig andre Mediciner kan den ikke faaes paa Apotheket, men kun ved at henvende sig direkte til Ene-Giærene,

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
112-118 So. Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

fra". Her har vi Guds Ord og Forjættelse for, at den Sad, vi nedlægger i Vornhæjertet, gennem en alvorlig, særlig og trofast Opførelse og Undervisning i Guds Ord, er ikke spildt, selv om der skulde komme en Tid i den unges Liv, da det ser ud, som alt er spildt. Nej, det Vornet virkelig lever i sin Varnsdøm, vil sætte saa dybe Mærker i dets Liv, at det vanskeligt lader sig udlette.

IV.

Lærernes Arbejde uden for Søndagskolen.

Hvad vi hidtil har betragtet har væsentlig været Lærernes Arbejde i Søndagskolen og deres Paavirkning paa Vornene. Selv om levende interesseret og elffende Vorn er en mægtig Hjælp og Føstetang til at saa Forældrenes Sans vækket til Interesse for og Samarbejde med Søndagskolen, saa mangler der dog en væsentlig Faktor, nemlig Lærernes Samarbejde med Vornet i dette vækkende Arbejde. Det skal dog her bemærkes for at undgaa Misgreb og Vildførelse med Hensyn til det 4. Bud, at vi aldrig paavirker Vornene direkte eller fremkalder den Bevidsthed hos dem, at de skulde være Forældrenes Dyrager; thi saa ødelægger vi mere, end vi bøger op. Nej dette Arbejde maa fremkomme som Følge af den Særlighed, der gennem Undervisning i og med Guds Ord er meddelt dem, saa de fortæller og vidner, fordi de har noget levende at fortælle om, uden at det falder dem ind, at de skal være Dyrager. I det Arbejde maa Læreren være en medvirkende Faktor. Hvorledes?

1. For det første ved at Læreren følger sine Søndagskole Børn i deres Hjem. Han eller hun opnaar derved for det første at knytte dette Vorn fastere til sig; thi Vornene er altid glade ved at saa Besøg af deres Lærere. Vi kende alle mere eller mindre til saadanne Udbrud fra de jmaa: „My teacher was at my house last night“. Lad være, at der kunde plukkes Bestanddele ud af et saadant Udbrud, som Stoltthed og Overlegenhed, saa viser det sig dog i sit Grundvæsen, at det hjælper til at knytte Vornet fastere til Læreren; thi Vornet slutter, at Læreren kommer for dets Skyld.

2. For det andet, saa gør det godt, fremkalder en behagelig Følelse hos Forældre, at vi kommer for at besøge deres Vorn eller Vorn, at deres Vorn's Lærer bryder sig om at komme i dets Hjem. Maafe en eller anden vil sige: Na, det er da kun jmaa Ting at tale om. Jeg vil da sære: Ja vel er det jmaa Ting; men det er de mange jmaa Ting jammensjæst og knyttet i den rette Orden og Forhold, der danner en Verden. Og nu er Virkeligheden alligevel denne, at saadanne „jmaa Ting“ dog tjene til at jammeknytte Hjemmene og Søndagskolen. Mon noget Midde! saa er for jmaa at bruge, naar det er haderligt? Hvis vi havde mere Øje for de „jmaa Ting“, saa havde vi det bedre.

2. Under et saadant Besøg skulde saa Lærerne gerne fortælle lidt om Arbejdet i Søndagskolen paa en naturlig Maade, som nu Omstændighederne kan søje sig og tillade det. Endvidere Tid efter anden søge at sætte Forældrene ind i Systemet paa en naturlig og letfattelig Maade. Derved kommer de til at tale om Lektierne, hvorved en passende Indledning gives til at opmuntre Fader og Moder til at hjælpe Var-

KORRESPONDANCE S. OLEN
TYLER, MINN.

tilbyder Undervisning i Saa behørende til

Et NORMAL COURSE paa 26 Uger 7 Fag \$18.
Et HØRSKOLE KURSUS paa 18 Uger, 6 Fag \$15.
Et FORBEREDENDE KURSUS paa 12 Uger, 4 Fag \$10.

Skriv efter Circulære.

R. J. MORTENSEN.

net med dets Lektie. Ved samme Lejlighed kan saadant et Spørgsmaal maafe fremkomme fra Læreren: „Kan det (Vornet) huffe noget af det jeg fortæller?“ hvorved han maafe kan komme til at give et Stød til Samarbejde mellem Forældre og Vorn. Ja, det skulde jo ikke være Regler for, hvorledes Lærerne skulde bære sig ad under Besøg i Hjemmene, men kun Anledning og Fingerring. Der kommer det an paa den Ejendommelighed, men dog fremfor alt paa Særligheden; thi den gør opfindsom.

3. Det skal indrømmes, at det kan være jmaat med, hvad vi kan udrette ved og under saadanne Besøg; men elffer vi Geringingen og Vornene, saa prøver vi igen, saa hester vi Erfaring; men en Ting kan vi dog saa gjort: Vi kan indbyde Fader og Moder til at komme til Søndagskolen og overvære Undervisningen. Ganske simpelt fortælle dem, at vi vil være glade ved, at de kommer og besøger Søndagskolen.

Ja, Venner, det var saa — ikke i al Skorthed, nej, jeg er mig bevidst, at dette Foredrag er for langt, men jeg kunde ikke gøre det kortere — nogle af de Danfer jeg har haft omgaaende dette for vor Kirke og dens Fremtid saa vældige og betydningfulde Emner. Herren give os sin Naade at saa mere Øje for hans underlige Særlighed, saa den maa smelte bort al vor Magelighed, Liqegyldighed og Utrofast i den Geringing og opslamme os til et trofast Arbejde i Særlighed paa og ud af hans Ord, saa har vi Vælgeligheden, saa bevares Vornene!

L. A. Larsen.

Genoptaget sin Præstis.
Saa iagdomme

Af personlig Interesse for at bringe i Erfaring om der var noget nyt i min Specialitet, og ligesaa meget i mine Patienters Interesse. har jeg i den forløbne Sommer opholdt mig i Europa, hvor jeg har studeret og grundigt undersøgt de derheds mest bekendte Metoder til helbredelse af Haarafald og Skaldethed.

I Paris og specielt i Berlin, havde i et rigt udbytte af mine Studier (naamlig, hvad den antiepileptiske og stimulerende Del af Behandlingen angaar) — men som et Faktum, bevist ved Statistik. kan jeg hævde mig ved, at min Behandlings Metode er alle de andre overlegen i at frembringe hurtig og gode Resultater.

De Patienter, som indsendte deres Beskrivelser, men som grundet paa Bortrejse ikke fik sig Behandlingen tilsendt vil nu være de første til at erholde samme, og vil enhver anden Behandling, som indløber, blive efterspørgt i den Eur og Orden, de kommer ind.

Det vil fremdeles være mig en fornøjelse at tilsende frit enhver, som indsender sit Navn og Adresse, en ubetalt Virkeligt eller Afhandling over Haarrets Uagdomme og dets Behandling. Beslag Bortto for samme.

H. ACHERSHAUG, M. M. D.
Høst Specialist i Haarsygdomme.
909-911 W. North Ave. Dept. P.,
Chicago, Illinois.

DANMARKSKORT.
Størrelse 23x28 Tommer. Trykt i forskellige Farver, viser klart Jernbaner, Byer, Kjøbstæder og Flækker, samt alle betydfulde Landsbyer, større Gaarde og Kirker. Tilsendes i en Paprulle portofrit for 45c. i Frimærker. Enhver dansk Mand burde eje et Kort af Danmark.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.